

ΑΡΧΗ 1ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

**ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Γ' ΤΑΞΗΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΤΡΙΤΗ 18 ΜΑΪΟΥ 2004
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ: ΙΣΤΟΡΙΑ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΕΞΙ (6)**

ΟΜΑΔΑ Α'**ΘΕΜΑ Α1**

A.1.1. Ποια ήταν η εξωτερική πολιτική του Καποδίστρια μετά την άφιξή του στην Ελλάδα (1828);

Μονάδες 13

A.1.2. Ποια ήταν η ηγεσία της επανάστασης του 1922, ποιες οι απαιτήσεις της και ποιες εξελίξεις ακολούθησαν μέχρι το τέλος του έτους;

Μονάδες 12

ΘΕΜΑ Α2

A.2.1. Να δώσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων όρων:

- α.** Η Παλινόρθωση
- β.** Η Μεγάλη Ιδέα
- γ.** Το Συμβούλιο Ασφαλείας του ΟΗΕ.

Μονάδες 15

A.2.2. Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν γράφοντας στο τετράδιό σας τη λέξη **Σωστό** ή **Λάθος** δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση:

- α.** Με το άρθρο 10 της Συνθήκης της Αδριανούπολης η Πύλη αποδέχεται το «σχέδιο των τριών τμημάτων».
- β.** Η παραχώρηση της Θεσσαλίας στην Ελλάδα έγινε το 1881.
- γ.** Το Αντιδιεθνιστικό Σύμφωνο είχε σκοπό τον αγώνα κατά του κομμουνισμού και την υποστήριξη των φασιστικών καθεστώτων.
- δ.** Στη διάσκεψη του Λιβάνου λύθηκε το πρόβλημα του αφοπλισμού των αντάρτικων ομάδων, αλλά δε συγκροτήθηκε κυβέρνηση εθνικής ενότητας.
- ε.** Τα Δωδεκάνησα ενσωματώθηκαν στην Ελλάδα στις 7 Μαρτίου 1948.

Μονάδες 10

ΟΜΑΔΑ Β'

ΘΕΜΑ Β1

Αξιοποιώντας τα στοιχεία που σας δίνονται στα παρακάτω κείμενα και τις ιστορικές σας γνώσεις, να **προσδιορίσετε** την κοινωνική προέλευση των φιλελλήνων, να **αναφέρετε** τις αιτίες-πηγές της εμφάνισης του φιλελληνισμού και να **αποτιμήσετε** το φιλελληνισμό ως κίνημα.

Οι Φιλέλληνες

Επιγραμματικός είναι ο χαρακτηρισμός του φιλελληνισμού από τον Γερμανό ιστορικό *Mendelssohn Bartholdy*: «ο φιλελληνισμός, γράφει, είχε γίνει μια δύναμη. Ισοπέδωσε τις μέγιστες πολιτικές αντιθέσεις και ένωσε τα εχθρικά πολιτικά κόμματα σ' ένα κοινό ενθουσιασμό. Επέδρασε, όπως συνήθως ενεργούν μόνο τα θρησκευτικά κινήματα: γκρέμισε τους μεσότοιχους των κοινωνικών τάξεων και των εθνικών συνειδήσεων. Με τους αριστοκράτες πήγαν οι πληβείοι χέρι με χέρι, αρμονικά, ως προς αυτό το ζήτημα, με τους ριζοσπάστες οι συντηρητικοί, με τη γερμανική νεολαία και τους Γερμανούς σοφούς οι Γάλλοι νομιμόφρονες, όπως ο Chateaubriand, ο Richelieu και ο Villèle. Παντού ονειρεύονταν τη «ματοβαμμένη ορφανή του ευρωπαϊκού πολιτισμού» (δηλαδή την Ελλάδα). Αλλά ο ενθουσιασμός τότε μόνο θα είχε σημασία, όταν θα υψωνόταν πάνω από τον λόγο, για να γίνει πράξη. Και πραγματικά ο φιλελληνισμός θ' αποκτούσε όχι μόνο πιστούς από όλες τις κοινωνικές τάξεις και τα έθνη, αλλά και τους αποστόλους και τους μάρτυρές του... *Μάταιες ήταν οι απαγορεύσεις της αστυνομίας και των κυβερνήσεων, μάταια νουθετούσε η στοχαστική φρόνηση μερικών «γέρον»*, μάταια ακόμη κουνούσε αποδοκιμαστικά το ολύμπιο κεφάλι του ένας Goethe. Είχε πια ξυπνήσει ο πόθος για μια μεγάλη παγκόσμια επιχείρηση. Σταυροφορικές ιδέες κυκλοφορούσαν σε όλο τον κόσμο».

Ο φιλελληνικός αυτός ενθουσιασμός ήταν γενικός, έγινε «θρησκεία της νεότητας και των γερατειών», κατά την έκφραση του ιδίου Γερμανού ιστορικού. «Ελληνομανία» την ονομάζει η αυστριακή κατασκοπεία και τους φιλέλληνες «ελληνομανείς», επισημαίνοντας ιδίως την κίνηση του Αμβούργου.

(Απ. Βακαλόπουλου, *Ιστορία Νέου Ελληνισμού*, Ε',
σελ. 576-77)

Ο κίβδηλος φιλελληνισμός

.....

Εκτός από τους ιδεολόγους που στρατολογούνταν στα φιλελληνικά κέντρα, καταγράφονταν και τυχοδιώκτες, καθυστερημένοι πλανόδιοι ιππότες, που έφταναν στην Ελλάδα τελείως άποροι, όπως π.χ. ορισμένοι στο Αμβούργο, που ήλπιζαν να κάνουν την τύχη τους στην ξένη χώρα, να πάρουν παράσημα, μεγάλους βαθμούς και διπλώματα. Γι' αυτούς η Ελλάδα ήταν η χώρα με το ένδοξο παρελθόν, αλλά και με το άγνωστο και γεμάτο υποσχέσεις μέλλον. Αγανακτισμένος αγνός Αμερικανός φιλέλληνας, ο Jarvis, λέγει, ότι είχαν κατεβεί στην Ελλάδα με την πρόφαση να τη βοηθήσουν, αλλά στην πραγματικότητα από επιθυμία να διαφημιστούν οι ίδιοι, να βοηθήσουν τους εαυτούς των και να ικανοποιήσουν τα συμφέροντά τους. Ντρέπεται και ο φίλος του συμπατριώτης Miller για λογαριασμό αυτών που ζητούν χρήματα. Πάντως, απ' όποιες ιδέες και αν εμπνέονταν οι νέοι αυτοί αξιωματικοί, υπαξιωματικοί, οπλίτες, φοιτητές κ.λ.π., γεγονός πρέπει να θεωρηθεί, ότι πολλοί ονειρεύονταν να κάνουν στο έδαφος της κλασσικής Ελλάδας μια σταδιοδρομία που η πατρίδα τους τους την αρνούσαν. Όλοι τους όμως συγκινούνται με την ιδέα ότι ένας σκλαβωμένος από αιώνες λαός θέλει ν' αποκτήσει την ελευθερία του, ότι αγωνίζεται ακόμη και για τη ζωή του, καθώς και για την τιμή των γυναικών και των

παιδιών του. Και το θεωρούν τιμή τους να πολεμήσουν για μια υπόθεση τόσο δίκαιη και ευγενικιά.

(Απ. Βακαλόπουλου, *Ιστορία Νέου Ελληνισμού*, ΣΤ', σελ. 993)

Μονάδες 25

ΘΕΜΑ Β2

Αντλώντας στοιχεία από τα κείμενα που σας δίνονται και αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις:

α. Να εξηγήσετε τους λόγους της μεταστροφής της Γαλλίας και της Αγγλίας μετά την επάνοδο του βασιλιά Κωνσταντίνου.

Μονάδες 13

β. Να επισημάνετε τα σφάλματα και τις παραλείψεις της ελληνικής στρατιωτικής ηγεσίας.

Μονάδες 12

Η στάση των ξένων Δυνάμεων απέναντι στην Ελλάδα κατά την περίοδο 1919-1922.

Μόνον την 22αν Μαρτίου 1922 (νέο ημερολόγιο) κατωρθώθη η σύγκλησις αύτη, (διάσκεψη του Παρισιού), αλλ' υπό περιστάσεις, αληθινά δυσμενείς, δια την Ελλάδα.

Η Γαλλία ήδη είχεν υπογράψει, από του Οκτωβρίου 1921, την οριστικήν συνθήκην με τον Κεμάλ και δεν απέκρυπτε πλέον από την Αγγλικήν Κυβέρνησιν τας υποχρεώσεις που είχεν αναλάβει απέναντι του Κεμάλ, όπως επιδιώξη ριζικάς μεταρρυθμίσεις της Συνθήκης των Σεβρών. Ο γαλλικός τύπος εξ άλλου είχε ξεσπαθώσει υπέρ των Τούρκων. Και η γαλλική κοινή γνώμη είχε καταληφθή από ένα αδικαιολόγητον και ανεξήγητον φιλοτουρκισμόν.

Ως προς την Αγγλίαν, αύτη απέδιδε τον αναβρασμόν των Ινδιών, που ήτο τότε πολύ μέγας, εις την

ΑΡΧΗ 5ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

παράτασιν του Μικρασιατικού πολέμου και εν γένει εις την στάσιν που ετήρει αύτη στην Ανατολή. Επίστευεν επομένως η Αγγλική Κυβέρνησις, ότι η ταχεία συνομολόγησις της ειρήνης απετέλει εθνικήν ανάγκην. Αυτά είχε δηλώσει εις την Βουλήν των Λόρδων ο Υπουργός των Εξωτερικών Κώρζον.

Αλλ' η Αγγλική Κυβέρνησις, για να επιτύχει την ειρήνην, είχε στα χέρια της ένα δυνατό όπλο, που της το έδωσεν η Ελληνική Κυβέρνησις όταν εις αυτήν ενεπιστεύθη την όλην Ελληνικήν υπόθεσιν. Δεν είχε παρά να περιορίση τας ελληνικάς αξιώσεις και η ειρήνη θα συνωμολογείτο.

(Κ. Ζαβιτζιάνου, *Αναμνήσεις...*, Β', σελ. 127-128)

Το μέτωπο έπειτα από λίγο έχει διασπαστεί. Το Α' σώμα στρατού αναγκάζεται να εγκαταλείψει το Αφιόν Καραχισάρ. Ακολουθούν την υποχώρηση οι Έλληνες και οι Αρμένιοι, αναστατώνοντας τη συνοχή των δυνάμεών μας. Μέσα σ' αυτή τη σύγχυση χάνεται ο μοναδικός ασύρματος του Α' σώματος στρατού με αποτέλεσμα να μην έχει τα μέσα να επικοινωνήσει με τη Στρατιά. Κι ενώ δεχόταν τις επιθέσεις του κύριου όγκου του τουρκικού στρατού, το Β' σώμα δεν έσπευδε να το ενισχύσει περιμένοντας διαταγές από τη Σμύρνη. Ο Κεμάλ διεύθυνε οπτικά τη μάχη και ο Χατζανέστης από απόσταση 500 σχεδόν χιλιομέτρων. Ο αντιστράτηγος Σπυρίδωνας γράφει: «Ομολογουμένως τοιαύτη σκανδαλώδης εύνοια προς τον Μουσταφά Κεμάλ δεν ήτο ποτέ δυνατόν να ευχηθή, ουδέ κατ' όναρ* να φαντασθή ούτος δι' εαυτόν και δια τον στρατόν του!».

(Δημ. Φωτιάδη, *Ενθυμήματα*, τομ. Α', σελ. 203)

*ουδέ κατ' όναρ=ούτε στ' όνειρό του.

ΑΡΧΗ 6ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣΟΔΗΓΙΕΣ (για τους εξεταζόμενους)

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, εξεταζόμενο μάθημα). Τα θέματα να μην τα αντιγράψετε στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως, μόλις σας παραδοθούν. Καμιά άλλη σημείωση δεν επιτρέπεται να γράψετε.
Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε στο τετράδιό σας σε όλα τα θέματα.
4. Κάθε απάντηση επιστημονικά τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
5. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
6. Χρόνος δυνατής αποχώρησης: Μετά την 10,30' πρωϊνή.

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ**ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ**

**ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Δ' ΤΑΞΗΣ
ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΔΕΥΤΕΡΑ 24 ΜΑΪΟΥ 2004
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ:
ΙΣΤΟΡΙΑ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4)**

ΟΜΑΔΑ Α'

ΘΕΜΑ Α1

A1.1 Ποια ήταν η σημασία των «δανείων της Ανεξαρτησίας» για την οικονομική, κοινωνική και πολιτική ζωή των Ελλήνων, καθώς και για τη διεθνή θέση της επαναστατημένης Ελλάδας;

Μονάδες 13

A1.2 Ποιες ήταν οι θετικές επιπτώσεις των Βαλκανικών Πολέμων (1912-1913) στην ελληνική οικονομία και κοινωνία;

Μονάδες 12

ΘΕΜΑ Α2

A2.1 Να δώσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων όρων:

- «ψήφισμα της υποτέλειας»
- ανώνυμες εταιρείες
- «τάγματα εργασίας» (αμελέ ταμπουρού)

Μονάδες 15

A2.2 Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας στο τετράδιό σας τη λέξη **Σωστό** ή **Λάθος** δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση.

- α.** Το Πρωτόκολλο του Λονδίνου (10/22 Μαρτίου του 1829) προέβλεπε την αναγνώριση ανεξάρτητου Ελληνικού Κράτους με βόρεια σύνορα τη γραμμή Παγασητικού – Αμβρακικού.

- β. Η Αγγλία πήρε την Κύπρο από την Τουρκία με μυστικό πρωτόκολλο το 1878.
- γ. Με τη συνθήκη των Σεβρών (10 Αυγούστου 1920) ορίστηκε ο Έβρος ως σύνορο μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας.
- δ. Το 1919 οι Πόντιοι μαζί με τους Αρμενίους προσπάθησαν να προωθήσουν σχέδιο δημιουργίας ενός αυτόνομου Ελληνο-αρμενικού κράτους.
- ε. Η Σοβιετική Ένωση αποδέχτηκε το «σχέδιο Μάρσαλ» και το εφάρμοσε στις χώρες της Ανατολικής Ευρώπης.

Μονάδες 10

ΟΜΑΔΑ Β'

ΘΕΜΑ Β1

Αντλώντας στοιχεία από το κείμενο που ακολουθεί και αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις, να αναφέρετε:

- α. Τις αφορμές που προκάλεσαν την έκδοση του ρωσικού τελεσιγράφου τον Ιούλιο του 1821.

Μονάδες 8

- β. Τους βασικούς όρους που περιλάμβανε το τελεσίγραφο.

Μονάδες 8

- γ. Τη στάση της Τουρκίας και της Ρωσίας μετά το τελεσίγραφο.

Μονάδες 8

«Εκείνο το οποίο ο τσάρος εφοβείτο περισσότερο δια την Υψηλήν Πύλην ήτο μήπως τα ληφθέντα υπό του Οθωμανικού Υπουργείου μέτρα προσδώσουν εις την επιχείρησιν των αυτουργών της επαναστάσεως τον χαρακτήρα μιας νομίμου αμύνης εναντίον μιας ολικής καταστροφής του Ελληνικού έθνους και της θρησκείας του.

Η Ευρώπη δεν είχε υποστή μέχρι σήμερα το άλγος να βλέπη άπαντας τους πνευματικούς και κοσμικούς ηγέτας ενός χριστιανικού λαού, αυτούς οι οποίοι προσέφερον τας πλέον λαμπράς υπηρεσίας εις την Υψηλήν Πύλην, να αποθνήσκουν δια χειρός δημίου, τα πτώματα των βεβηλωμένα, τας οικογενείας των εξηναγκασμένας να εγκαταλείψουν μίαν χώραν δυστυχίας, τας ιδιοκτησίας των να καταστρέφονται δια πυρός και σιδήρου. Αύτη δεν είδε, κυρίως από τεσσάρων αιώνων, να κηρύσσεται πόλεμος κατά της θρησκείας του Χριστού δια του θανάτου των λειτουργών της, δια της κατερειπώσεως των ναών της, δια των εξευτελισμών του συμβόλου της θείας πίστεως».

Δ. Κωνσταντόπουλου, *Διπλωματική Ιστορία*, σ.108.

ΘΕΜΑ Β2

Αντλώντας στοιχεία από το κείμενο που ακολουθεί και αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις, να αναπτύξετε:

α. Το βασικό άξονα της οικονομικής πολιτικής του Φραγκλίνου Ρούζβελτ για την αντιμετώπιση της οικονομικής κρίσης του 1929.

Μονάδες 13

β. Τους τρόπους με τους οποίους υλοποιήθηκε αυτή η οικονομική πολιτική στις Η.Π.Α.

Μονάδες 13

Ο Ρούζβελτ προσδιορίζει τους στόχους του

«Για να κάνουμε τα εργοστάσιά μας και τα αγροκτήματά μας να ξαναδουλέψουν με τη βεβαιότητα ότι θα πωλούν τα προϊόντα τους θα πρέπει να εξασφαλίσουμε στους καταναλωτές τα μέσα για να αγοράζουν τα προϊόντα αυτά. Αλλά για να πραγματοποιηθεί αυτό, θα πρέπει να μην έχουμε ανάμεσα στους καταναλωτές 12 εκατομμύρια άνεργους, οι οποίοι δεν έχουν τη δυνατότητα να αγοράσουν τίποτε. Οι άνθρωποι αυτοί πρέπει να ξαναρχίσουν να εργάζονται και αυτό θα το κατορθώσουμε με τον παρακάτω

τρόπο: θα μοιράσουμε την εργασία που σήμερα προσφέρεται ανάμεσα σ' αυτούς που απασχολούνται και στους άνεργους ώστε να εξαλείψουμε την ανεργία. Και αυτό θα το κατορθώσουμε εξασφαλίζοντας σε κάθε εργάτη ένα κατώτατο ημερομίσθιο που θα του επιτρέπει να ζει... Εάν όλοι οι εργαζόμενοι κάνουν συγχρόνως το ίδιο πράγμα, κανείς απ' αυτούς δε θα βρίσκεται σε μειονεκτική θέση. Το πρόβλημα επομένως περιορίζεται στο εξής ερώτημα: θα κατορθώσουμε να πετύχουμε ώστε συγχρόνως όλοι οι εργαζόμενοι να κάνουν το ίδιο; ... καμιά επιχείρηση που επιβιώνει από την πληρωμή χαμηλών ημερομισθίων στους εργάτες δεν πρέπει να υπάρχει σ' αυτή τη χώρα».

Φ. Ρούζβελτ, Λόγος στις 17 Μαΐου 1933.

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟΥΣ

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, κατεύθυνση, εξεταζόμενο μάθημα). Τα θέματα να μην τα αντιγράψετε στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως μόλις σας παραδοθούν. Δεν επιτρέπεται να γράψετε οποιαδήποτε άλλη σημείωση. Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας** σε όλα τα θέματα.
4. Κάθε απάντηση επιστημονικά τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
5. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
6. Χρόνος δυνατής αποχώρησης: Μία (1) ώρα μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ

**ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
Γ' ΤΑΞΗΣ ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΔΕΥΤΕΡΑ 28 ΙΟΥΝΙΟΥ 2004
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ:
ΝΕΟΤΕΡΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΠΕΝΤΕ (5)**

ΟΜΑΔΑ Α΄**ΘΕΜΑ Α1**

A.1.1. Να περιγράψετε το κλίμα μέσα στο οποίο βρήκαν έδαφος τα συνθήματα για την κρητική επανάσταση (1866).

Μονάδες 15

A.1.2. Ποιο ήταν το περιεχόμενο των μυστικών συμφωνιών που υπέγραψαν μεταξύ τους οι Δυνάμεις της Αντάντ για τον καθορισμό των ζωνών επιρροής τους στη Μέση Ανατολή κατά τη διάρκεια του Α΄ Παγκοσμίου πολέμου και ποιος ήταν ο χαρακτήρας τους;

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ Α2

A.2.1. Να δώσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων όρων:

- α.** μετοχικές επιχειρήσεις
- β.** σχέδιο Μάρσαλ
- γ.** Εθνικό Συμβούλιο.

Μονάδες 15

A.2.2. Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν γράφοντας στο τετράδιό σας τη λέξη **Σωστό** ή **Λάθος** δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση.

- α.** Το πρωτόκολλο της Πετρούπολης (23-3/4-4 1826) ουσιαστικά σήμαινε την απομάκρυνση από τις αρχές της Ιερής Συμμαχίας.
- β.** Η Συνθήκη του Λονδίνου (17/30 Μαΐου 1913) καθορίζει με σαφήνεια τα σύνορα μεταξύ των συμμαχικών βαλκανικών κρατών.

ΑΡΧΗ 2ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

- γ. Η Ιαπωνία παραμένει πιστή στη Γερμανία και κηρύσσει τον πόλεμο κατά της Αγγλίας (Αύγουστος του 1914).
- δ. Στα 1932 η Αγγλία για να αναζωογονήσει το εμπόριό της υποτιμά τη στερλίνα και στα 1934 ο Ρούσβελτ κάνει το ίδιο για το δολλάριο.
- ε. Τα τάγματα ασφαλείας τα επάνδρωναν Έλληνες συνεργάτες των Γερμανών και ήταν το εκτελεστικό όργανο των κατοχικών κυβερνήσεων.

Μονάδες 10**ΟΜΑΔΑ Β΄****ΘΕΜΑ Β1**

Αντλώντας στοιχεία από το παρακάτω κείμενο και αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις, να **περιγράψετε** τις αντιθέσεις που οδήγησαν στο συνέδριο του Βερολίνου (1878) και να **αναφέρετε** τις αποφάσεις του καθώς και τις συνέπειές του για την Ελλάδα.

Μονάδες 25

Στις 19 Φεβρουαρίου 1878 οι Ρώσοι επέβαλαν στους Τούρκους τη συνθήκη ειρήνης, τη γνωστή ως συνθήκη του Αγίου Στεφάνου. Με τη συνθήκη αυτή [...] δημιουργούνταν η λεγόμενη **μ ε γ ά λ η Β ο υ λ γ α ρ ί α**, που περιέκλειε στα όριά της τη Ρωμυλία, τη Β. Δ. Θράκη, τη Μακεδονία, κατά το μέγιστο μέρος της, και διχοτομούσε την ευρωπαϊκή Τουρκία. Το νέο σλαβικό κράτος, εκτεινόμενο από το Δούναβη ως το Αιγαίο, έμπαινε σε ρωσικός φραγμός κατά της Τουρκίας και περιέβαλε με ασφυκτικό κλοιό την Κωνσταντινούπολη, πρωτεύουσα της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας.

Σφοδρότατος αντίπαλος της λύσης που έδωσε η Ρωσία, με τη συνθήκη του Αγίου Στεφάνου, ορθώθηκε η Αγγλία, εκμεταλλευόμενη κατάλληλα τις δυσარέσκειες που δημιουργήθηκαν στα υπόλοιπα Βαλκανικά κράτη. Την

ΑΡΧΗ 3ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

αγγλική αντίθεση κατά της συνθήκης αποδέχτηκε και η Αυστρία, απαντώντας ευνοϊκά στην αγγλική πρόταση για τη σύγκληση ευρωπαϊκού συνεδρίου, προς επίλυση των απορρεόντων προβλημάτων από την ρωσοτουρκική συνθήκη. Παρά την έντονη ρωσική αντίδραση, η Αγγλία επέμεινε σταθερά στις απόψεις της, γιατί έβλεπε να καταρρέει αιφνιδίως όλη η ισχύς που είχε αποκτήσει στη Μεσόγειο κατά τη δεκαετία 1869-1878. Πραγματικά, από την εποχή που κατόρθωσε να οικειοποιηθεί τη δ ι ώ ρ υ γ α του Σ ο υ έ ζ (1869), και ασφάλισε έτσι τον αυτοκρατορικό της δρόμο προς τις Ινδίες, η Αγγλία παρουσιαζόταν κυρίαρχη στη Μεσόγειο. Η απρόβλεπτη λύση του Ανατολικού Ζητήματος προς όφελος της Ρωσίας και η ραγδαία ισχυροποίηση της τελευταίας, ανέτρεπε τα αγγλικά σχέδια. Έτσι, η Βρετανική κυβέρνηση αντιμετώπιζε πλέον και το ενδεχόμενο ενός πολέμου.

[...] Εκτός από την Αυστρία, την αγγλική πολιτική συνεπικουρεί τώρα και η Γερμανία. [...] Με τη συνδυασμένη, λοιπόν, πίεση και των τριών Δυνάμεων, η Ρωσία αναγκάζεται να προσέλθει στην τράπεζα των διπλωματικών συζητήσεων και η συνθήκη του Αγίου Στεφάνου κηρύσσεται ανεφάρμοστη ως προς το άρθρο της, που δημιουργούσε τη «Μεγάλη Βουλγαρία». Κατόπιν τούτου, συγκαλείται από τις Δυνάμεις τον Ιούνιο του 1878 το Σ υ ν έ δ ρ ι ο του Β ε ρ ο - λ ί ν ο υ. [...]

Η κυβέρνηση Κουμουνδούρου, έχοντας σαν μόνο στήριγμά της την αόριστη υπόσχεση των Άγγλων, ότι στο μελλοντικό να συνέλθει συνέδριο θα ήταν πιθανό να εισακουστεί και η Ελλάδα, αποφάσισε να εκλέξει αντιπροσώπους της και να τους στείλει στο Βερολίνο.

(Τάσου Βουρνά, *Ιστορία της νεότερης Ελλάδας 1821-1909*, σσ. 483-484).

ΘΕΜΑ Β2

Αντλώντας στοιχεία από τα κείμενα που ακολουθούν και αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις, να **διακρίνετε** τα αισθήματα που προκάλεσε στη διεθνή κοινότητα η αντίσταση του ελληνικού λαού στην ιταλική επίθεση του 1940 και να **αποτιμήσετε** τη συμβολή αυτής της αντίστασης στην τελική νίκη των συμμάχων.

Μονάδες 25

α. (Ο Αντρέ Ζιντ, υμνεί τον ελληνικό λαό).

[...] Γενναίε ελληνικό λαέ! Καταλαβαίνετε τι είσαστε για μας σήμερα; Για πολλούς φοβερούς μήνες δεν είχαμε γνωρίσει παρά χρεοκοπίες, πικρίες, το γκρέμισμα των αιτιών της περηφάνιας μας, των ελπίδων μας [...] και ξαφνικά, σαν από το βάθος ενός πάρα πολύ αγαπητού παρελθόντος, η φωνή σας η πολυαγαπημένη, υψώνεται και κυριαρχεί αμέσως στους συγχυσμένους θορύβους της κόλασης. Με τι συγκινητική, σπαρταριστή προσοχή, με τι ευλάβεια την ακούμε! Αντιπροσωπεύετε για μας το θρίαμβο της παλικαρίσιας αρετής, της πραγματικής αξίας, εκείνης των ολιγαριθμών. Και τι ευγνωμοσύνη αισθάνονται για σας, γιατί ξαναδώσατε σ' ολόκληρη την ανθρωπότητα εμπιστοσύνη, θαυμασμό, αγάπη κι ελπίδα στον άνθρωπο.

Επιστολή του Αντρέ Ζιντ προς τον Κ.Θ. Δημαρά, (31 Δεκεμβρίου 1940)

(Από το βιβλίο του Ροζέ Μιλιέξ, *Αφιέρωμα στην Ελλάδα, 1940-1944*, σσ. 47-48).

β. (Ο Πρωθυπουργός της Μεγάλης Βρετανίας σε τηλεγράφημά του προς τον Πρωθυπουργό της Ελλάδας τονίζει):

Αι απειλαί και αι εκφοβιστικάί προσπάθειαι της Ιταλίας απεδείχθησαν ανίσχυροι προ του ηρέμου θάρρους

ΑΡΧΗ 5ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

σας. Δι' ο και προσέφυγεν αύτη εις απρόκλητον επίθεσιν κατά της πατρίδος σας, αναζητούσα εις αβασίμους κατηγορίας την δικαίωσιν της επαισχύντου πράξεώς της. Ο τρόπος, κατά τον οποίον ο ελληνικός λαός, υπό την ανταξίαν αυτού ηγεσίαν σας, αντιμετώπισε τους κινδύνους και τας προκλήσεις των τελευταίων μηνών, προκαλεί τον θαυμασμόν του βρετανικού λαού δια την Ελλάδα. Αι μεγάλοι αρεταί του ελληνικού λαού θα τον στηρίξουν και κατά την παρούσαν δοκιμασίαν. Θα σας παράσχωμεν πάσαν δυνατήν συνδρομήν, θα πολεμήσωμεν μαζί σας τον κοινόν εχθρόν και μαζί θα μοιρασθώμεν την νίκην μας.

ΟΥΪΝΣΤΟΝ ΤΣΩΡΤΣΙΑ

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟΥΣ

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, εξεταζόμενο μάθημα). Τα θέματα να μην τα αντιγράψετε στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων, αμέσως μόλις σας παραδοθούν. Καμιά άλλη σημείωση δεν επιτρέπεται να γράψετε. Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε στο τετράδιό σας σε όλα τα θέματα.
4. Κάθε απάντηση τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
5. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
6. Χρόνος δυνατής αποχώρησης: 10.00.

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ

**ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
Δ' ΤΑΞΗΣ
ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΠΕΜΠΤΗ 1 ΙΟΥΛΙΟΥ 2004
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ:
ΙΣΤΟΡΙΑ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4)**

ΟΜΑΔΑ Α

ΘΕΜΑ Α1

A.1.1 α. Ποια στάση υιοθέτησε η Αγγλία απέναντι στην Ελληνική Επανάσταση κατά τον πρώτο χρόνο του Αγώνα;

Μονάδες 4

β. Να αιτιολογήσετε τη συγκεκριμένη στάση της Αγγλίας.

Μονάδες 8

A.1.2 Ποια ήταν τα αποτελέσματα του Α' Παγκοσμίου Πολέμου;

Μονάδες 13

ΘΕΜΑ Α2

A.2.1 Να δώσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων όρων:

- Διομολογήσεις
- Τριπλή Συνεννόηση (Αντάντ)
- Σύμφωνο Μολότωφ - Ρίμπεντροπ

Μονάδες 15

A.2.2 Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας στο τετράδιό σας τη λέξη **Σωστό** ή **Λάθος** δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση.

- α. Στο συνέδριο του Λάυμπαχ συμφωνήθηκε η επέμβαση για την κατάπνιξη της Ελληνικής Επανάστασης.
- β. Τα πρώτα πολιτικά κόμματα που ιδρύθηκαν στην Ελλάδα (αγγλικό - γαλλικό - ρωσικό) ήταν κόμματα αρχών και ιδεολογίας.
- γ. Η συνθήκη του Βουκουρεστίου (28 Ιουλίου/10 Αυγούστου 1913) επικύρωσε τις ανακατατάξεις που συνόδευσαν το τέλος του Α΄ Βαλκανικού Πολέμου.
- δ. Στις 25 Μαρτίου 1924 η Βουλή των Ελλήνων ανακήρυξε την Α΄ Ελληνική Δημοκρατία.
- ε. Το γερμανικό τελεσίγραφο της 28ης Οκτωβρίου 1940 απορρίφθηκε από τον τότε πρωθυπουργό Ιωάννη Μεταξά.

Μονάδες 10

ΟΜΑΔΑ Β

ΘΕΜΑ Β1

Αντλώντας στοιχεία από το κείμενο που ακολουθεί και αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις, να αναφέρετε:

- α. Τις δυνατότητες που δημιούργησε η εφαρμογή της επιστημονικής γνώσης στη βιομηχανία κατά τη διάρκεια της δεύτερης βιομηχανικής επανάστασης.

Μονάδες 12

- β. Ποιες θετικές επιπτώσεις είχε η ανάπτυξη της χημικής βιομηχανίας στην καθημερινή ζωή των ανθρώπων;

Μονάδες 13

Εργαστήρια και φυσικές επιστήμες

Εργαστήρια και επιστημονικές ανακαλύψεις είναι έννοιες ταυτόσημες. Εάν αγνοήσουμε τα εργαστήρια, οι φυσικές επιστήμες θα μεταβληθούν σε μια εικόνα

στεριρότητας και θανάτου. Δε θα είναι πια παρά γνώσεις περιορισμένες και ανίσχυρες και όχι επιστήμες που προαναγγέλλουν τη μελλοντική πρόοδο. Έξω από τα εργαστήριά τους οι φυσικοί και οι χημικοί μοιάζουν με στρατιώτες στο πεδίο της μάχης χωρίς όπλα. Το συμπέρασμα αυτό είναι προφανές για όλους αυτούς που στέκονται κατάπληκτοι μπροστά στα επιτεύγματα του ηλεκτρικού τηλέγραφου, της φωτογραφίας, της αναισθησιολογίας και τόσων άλλων θαυμαστών ανακαλύψεων.

Λουί Παστέρ, *Το ταμείο της Επιστήμης*, 1868

ΘΕΜΑ Β2

Αντλώντας στοιχεία από τα κείμενα που ακολουθούν και αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις:

- α. Να αιτιολογήσετε την άποψη του Ζντάνωφ ότι: «το ιμπεριαλιστικό και αντιδημοκρατικό στρατόπεδο έχει θέσει ως κύριο στόχο του την προετοιμασία της παγκόσμιας κυριαρχίας για τον αμερικάνικο ιμπεριαλισμό».

Μονάδες 13

- β. Να αναλύσετε την αντίδραση που προέκυψε από την παραπάνω διαπίστωση του Ζντάνωφ και το κλίμα που διαμορφώθηκε στον κόσμο μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο.

Μονάδες 12

Το «Δόγμα Τρούμαν»

«Φρονώ ότι οι Ενωμένες Πολιτείες οφείλουν να υποστηρίξουν τους ελεύθερους λαούς οι οποίοι αντιστέκονται στις πιέσεις που ασκούνται σ' αυτούς είτε από οπλισμένες μειοψηφίες στο εσωτερικό τους, είτε από δυνάμεις εξωτερικές. Φρονώ ότι οφείλουμε να βοηθήσουμε τους ελεύθερους λαούς ώστε να μπορέσουν μόνοι τους να

καθορίσουν το μέλλον τους. Φρονώ ότι η βοήθειά μας πρέπει να λάβει τη μορφή οικονομικής ενίσχυσης».

Το «Δόγμα Ζντάνοφ»

Στον κόσμο δημιουργήθηκαν δύο στρατόπεδα: από το ένα μέρος το ιμπεριαλιστικό και αντιδημοκρατικό στρατόπεδο, το οποίο έχει θέσει ως κύριο στόχο του την προετοιμασία της παγκόσμιας κυριαρχίας για τον αμερικάνικο ιμπεριαλισμό και το πνίξιμο της δημοκρατίας· από το άλλο μέρος βρίσκεται το αντιιμπεριαλιστικό και δημοκρατικό στρατόπεδο το οποίο ως κύριο στόχο του έχει το σταμάτημα της προόδου του ιμπεριαλισμού, το δυνάμωμα της δημοκρατίας και το ξερίζωμα των λειψάνων του φασισμού.

ΟΔΗΓΙΕΣ (για τους εξεταζόμενους)

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, κατεύθυνση, εξεταζόμενο μάθημα). Τα θέματα να μην τα αντιγράψετε στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως μόλις σας παραδοθούν. Καμιάν άλλη σημείωση δεν επιτρέπεται να γράψετε. Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας** σε όλα τα θέματα.
4. Κάθε απάντηση επιστημονικά τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
5. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
6. Χρόνος δυνατής αποχώρησης : Μία (1) ώρα μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ